

ปัญญานันทภิกขุในฐานะนักปฏิบัตินิยม
Paññānanda Bhikkhu as a Pragmatist

พุมรี อรรถรัฐเสถียร
Pummaree At-taratsatean

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Master of Arts Thesis in Philosophy
Prince of Songkla University

2541

Order Key	16153
BIB Key	145539

050	เลขที่	๒๔๑.5	พศ	๒541
	เลขทะเบียน	11 ก.ค. 2541		

ชื่อวิทยานิพนธ์	ปัญญาหนักภิกขุในฐานะนักปฏิบัตินิยม
ผู้เขียน	นางสาวพุมรี อรรถรัฐเสถียร
สาขาวิชา	ปรัชญา
ปีการศึกษา	2541

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาหลักพุทธธรรมในแง่ปฏิบัตินิยม โดยการศึกษาเปรียบเทียบอริยมรรคมีองค์ 8 ตามอรรถาธิบายของท่านปัญญาหนักภิกขุกับปฏิบัตินิยมด้วยการใช้หลักตรรกศาสตร์ แบบการอ้างเหตุผลและวิธีการดูตัวร่วมกับตัวต่างผสมกัน เพื่อให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักพุทธธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อริยมรรคมีองค์ 8 และปฏิบัตินิยม

ผลจากการวิจัยพบว่า

1.อริยมรรคมีองค์ 8 ตามอรรถาธิบายของท่านปัญญาหนักภิกขุ ประกอบด้วย สัมมาทิฐิ , สัมมาสังกัปปะ , สัมมาวาจา , สัมมากัมมันตะ , สัมมาอาชีวะ , สัมมาวายามะ , สัมมาสติ และสัมมาสมาธิ เป็นหลักพุทธจริยศาสตร์ ซึ่งนำไปสู่การฝึกพฤติกรรมที่สามารถทำให้การดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นไปอย่างราบรื่น

2.ปฏิบัตินิยม เป็นทฤษฎีทางปรัชญาที่ยืนยันว่า การปฏิบัติเท่านั้นที่จะทำให้ความคิดของมนุษย์เป็นจริงได้ และแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ได้ ยิ่งไปกว่านั้นวิธีการปฏิบัติก็มีอย่างอเนกประการ สามารถที่จะเลือกมาปฏิบัติได้ เพื่อให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างราบรื่น

3.ทั้งสองแนวคิดมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องการปฏิบัติของมนุษย์เท่านั้น ที่ทำให้การดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นไปได้อย่างดี แต่การปฏิบัติของทั้งสองต่างกัน โดยอริยมรรคมีองค์ 8 เป็นการปฏิบัติที่เน้นการกระทำของมนุษย์เอง และต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องตามหลักศีล สมาธิ ปัญญา ส่วนปฏิบัตินิยมเป็นการปฏิบัติของมนุษย์ต่อสิ่งแวดล้อม โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ และเป็นการปฏิบัติที่สิ้นสุดเฉพาะสถานการณ์นั้น ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติต่อเนื่องกันไป

โดยสรุปการปฏิบัติตามหลักปฏิบัตินิยมเป็นเพียงการดำเนินชีวิตใน
ลักษณะหนึ่งตามหลักพุทธธรรม ดังที่ท่านปัญญานันทภิกขุได้กล่าวไว้

Thesis Title	Paññānanda Bhikkhu as a Pragmatist
Author	Miss Pummaree At-taratsatean
Major Program	Philosophy
Academic Year	1998

Abstract

This study aims to compare the principled views of Buddhadhamma (The Word of the Buddha) between Ariya-magga 8 (The Noble Eightfold Path) as prescribed by Ven. Paññānanda Bhikkhu's explanations and that of pragmatism. For a better understanding of such views, this comparative study employs in its discussion an argument from analogy and joint method of agreement and difference.

The findings are as follows:

1. The Ariya-magga 8 in Ven. Paññānanda Bhikkhu's explanations consists of Right View (Sammāditṭhi), Right Thought (Sammāsankappa) Right Speech (Sammāvācā) Right Action (Sammākammanta) Right Livelihood (Sammā-ājīva) Right Effort (Sammāvāyāma) Right Mindfulness (Sammāsati) and Right Concentration (Sammāsamadhi). This Ariya-magga 8 is the Buddhist ethics which helps man nurture his own action leading his living life successfully and smoothly.

2. On the pragmatic views, it is confirmed that only the practices can bring about enlightenment to man and can lead to problem solution in life for him. In addition, there are various modes of practice. To be successful, man can select a choice of practices to suit his own life style.

3. Both views share common modes of successful living for man, but their views on the modes of practices are quite different. For a Ariya-magga 8 practioner, he views a mode of practice in the form of Morality (Sila),

Concentration (Samādhī) and Wisdom (Pañña) and principles of practice as continuous ones while a pragmatist views that the practice is done by man towards his environment based scientific methods and no practice is necessarily continuous after the practice is completed.

In summary, the practices in views of pragmatism are only one of the modes of man's living according to the Buddha's teachings (Buddhadhamma) as explained by Ven. Paññānanda Bhikkhu.